

آزمون ۴ از ۱۰

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دهم - مرحله چهارم
(۱۴۰۰/۰۹/۲۶)**

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱)

۱. گزینه ۲ درست است.
معنی واژه‌های زوج:
* ادیب: سخندان - سخن‌شناس * فرج: آسایش - آرامش - آسودگی * شوریده: عاشق - عارف - کسی که ظاهری آشفته دارد. * بیشه: جنگل کوچک - نیزار
توجه: معنی واژه‌های فرد، بعضاً غلط است.
۲. گزینه ۳ درست است.
واژه‌هایی که غلط معنی شده‌اند و اصلاح معنی آن‌ها:
(حقه: جعبه - صندوق - محفظه کوچکی که دری جداگانه دارد و برای نگهداری اشیای گران بها به کار می‌رود.)
(جَبَّار: مسلط - یکی از صفات خداوند تعالی است.) (کوتاه‌نظری: اندک‌بینی - عاقبت‌اندیش نبودن)
(دولت‌آشیا: دولت‌سرا - آشیانه خوشبختی)
۳. گزینه ۴ درست است.
در هر گزینه یک واژه اضافه و غلط است که شامل موارد زیر است:
(۱) اقبال: سعادت - برکت - خوشبختی
(۲) تباه: فاسد - ضایع - خراب
(۳) متانت: استواری - محکمی - برقراری - استحکام - ثبات قدم
۴. گزینه ۳ درست است.
واژه‌هایی که غلط املائی دارند و اصلاح آن‌ها:
(۱) قدر ← غدر
(۲) شفقت ← شفت
(۴) مایع ← مایه
۵. گزینه ۲ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
* ظلالت ← ضلالت * مغابح ← مقابح * راجه ← راجح
۶. گزینه ۲ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
(۱) مهنت ← محنت
(۳) سدر ← صدر
(۴) عبد ← ابد
۷. گزینه ۴ درست است.
موارد غلط و اصلاح آن‌ها:
(۱) بوستان سعدی ← گلستان سعدی
(۲) اسرارالتوحید
(۳) الهی‌نامه عطار نیشابوری ← دیوان غزلیات حافظ
۸. گزینه ۳ درست است.
بررسی آرایه‌های هر گزینه:
(۱) مصراع اول کنایه از «شدت درگیری و جنگ» است. بیت فاقد تشبیه است.
(۲) (جدایی - خدایی) جناس ناهمسان دارند. بیت فاقد تلمیح است. (سی پاره یا سی جزء بودن قرآن، ایجاد تلمیح نمی‌کند).
(۳) اغراق در گریستن سپهر و ستاره (خون گریستن) حسن تعلیل: علت سرخی لعل، همانا خون گشتن قلب آن است.
(۴) تشبیه (هر برگ به دست افسوس) بیت فاقد ایهام است.
۹. گزینه ۱ درست است.
بررسی آرایه‌ها:
تشخیص و استعاره: ای گل خندان (استعاره از محبوب) * کنایه: «لب بیستم» کنایه از سکوت کردم.
حس‌آمیزی: رنگ سخن (بوی رنگ سخن) * ایهام: بو به معنی ۱- عطر ۲- امید و آرزو
حسن تعلیل: علت سخن نگفتن شاعر این است که نمی‌خواهد مردمان عطر و عشق محبوب را از سخنش دریابند.

هیچ جناس و اغراقی در بیت مشاهده نمی‌شود.

۱۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

(۱) «ترگس» استعاره از چشم - جان بخشی هم دارد. * «مردم‌دار» ایهام دارد؛ به معنی ۱- دارای مردمک ۲- جذب‌کننده و منعکس‌کننده تصویر مردم

(۲) «افسرده» ایهام دارد؛ به معنی ۱- غمگین ۲- منجمد و سرد * «دل» مجازاً علاقه و محبت

(۳) «در گذار» ایهام دارد؛ به معنی ۱- گذر عمر ۲- گذر معشوق * «عمر _ دل» استعاره و تشخیص دارند.

(۴) «قلب‌شناسی» ایهام دارد؛ به معنی ۱- آگاهی و بصیرت ۲- توانایی تشخیص خالص و ناخالص * «خرقه بسوزان» کنایه از ترک زهد

در هیچ گزینه‌ای (غیر از پاسخ) مجاز دیده نمی‌شود.

۱۱. گزینه ۳ درست است.

«سجع» هماهنگی دو کلمه در انتهای دو جمله (غالباً) در حرف آخر - وزن یا هر دو است.

هماهنگی فقط در حرف آخر (سجع مطرف)، در وزن (سجع متوازن) و در هر دو (سجع متوازی) نامیده می‌شود.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) غمگسار - جویبار (متوازی) (۲) یار - حور (متوازی) (۴) جویبار - بهار (سجع مطرف)

توجه ۱: گزینه پاسخ در هیچ‌یک از سه حالت گفته‌شده، قرار ندارد.

توجه ۲: در این بیت، بررسی سجع‌ها می‌تواند در هر یک از مصراع‌ها نیز انجام پذیرد. (به‌دلیل وجود قافیه میانی)

۱۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی نقش ضمائر هر بیت:

(۱) م ← گروه مسندی / مضاف‌الیهی (۲) م ← مفعول (۳) ت / م ← گروه نهادی / مضاف‌الیهی

(۴) ت ← گروه مفعولی / مضاف‌الیهی - م ← (متعلق به چشم: چشمم) گروه متممی / مضاف‌الیهی

۱۳. گزینه ۴ درست است.

اصلاح نقش‌های غلط در گزینه‌ها:

(۱) گریه ← گروه متممی («را» در انتهای بیت، به معنی «برای» حرف اضافه است).

(۲) «م» در پستم ← مفعول (۳) صبا ← متمم (توجه: «چون» به معنی «مانند» حرف اضافه محسوب می‌شود).

۱۴. گزینه ۳ درست است.

فعل حذفی و نوع آن:

(۱) شاهد [است] و شمع [است] و شراب [است] و شیرینی [است]؛ همگی حذف به قرینه لفظی.

(۲) بیشتر نه [هستیم]، حذف به قرینه لفظی.

(۳) جمالت [است] خیالت [است]، حذف به قرینه معنایی.

(۴) دانه آن دام [است]، حذف به قرینه لفظی.

۱۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «مغز - کام هما» دو متمم بیت و زمان فعل «گردانید» ماضی ساده است.

(۲) سه ترکیب وصفی (آسمان سخت - کمان سخت - استخوان سخت) و سه ترکیب اضافی (کام هما - زور بازو - بازوی قناعت) داریم.

(۳) واژه دو تلفظی (آسمان) و سه گروه مفعولی (آسمان سخت - کمان سخت - استخوان سخت) در بیت دیده می‌شود.

(۴) (نرم‌تر - زور) به ترتیب (گروه مسندی - گروه نهادی) هستند.

۱۶. گزینه ۱ درست است.

توضیح بعضی موارد:

(۲) «درَد»: مضارع ساده سوم شخص مفرد - «ساز»: بن مضارع از «ساختن»

(۳) «برخواه»: بن مضارع از «برخواستن» - «رست»: بن ماضی از «رستن»

(۴) موارد تکراری و توضیح داده شده است.

۱۷. گزینه ۴ درست است.

کلمات تکراری با معنی یکسان در انتهای مصراع یا بیت‌ها «ردیف» نامیده می‌شود و شعری که ردیف دارد، (مردّف) است. (توجه: آوردن ردیف در شعر فارسی، الزامی نیست).

در همه گزینه‌ها به ترتیب:

(۱) جان است (۲) باد (۳) بگشای، ردیف هستند؛ زیرا واژه‌هایی تکراری و با معنی یکسان‌اند، ولی در گزینه پاسخ «برداشت» در مصراع اول، به معنی «بلندکردن از زمین» و در مصراع دوم، به معنی «کشید» آمده است. بنابراین، «برداشت» قافیه است و بیت دو قافیه دارد.

۱۸. گزینه ۳ درست است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

(۱) مرگ با عزت بهتر از زندگی با ذلت است. (۲) شجاعت بی‌نظیر امام حسین (ع) برای پاسداری از حق

(۴) ارزش هر مکانی، بسته به صاحب آن است.

۱۹. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت و نیز گزینه پاسخ، «ارزشمندی و توصیه به مناجات شبانه» است. مفهوم گزینه‌های دیگر:

(۲) امیدواری به دیدار محبوب

(۳) حضور خداوند در خلوت عارفانه

(۴) همه موجودات به ستایش پروردگار مشغول هستند.

۲۰. گزینه ۱ درست است.

مفهوم عبارت سؤال و گزینه‌های غیر پاسخ: «مُدّارا و سازش و بهره‌مندی از خلق نیک» است.

مفهوم گزینه پاسخ: «توصیه بر صداقت، صفا، محبت و وفا» است.

۲۱. گزینه ۳ درست است.

مفهوم عبارت عربی و نیز گزینه پاسخ: «ناپایداری دنیا و خوشی‌های آن» است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

(۱) و (۲) «توجه دادن و نهیب زدن نسبت به گذر سریع عمر و عدم غفلت از آن»

(۴) بی‌فرجامی عمر و تباه کردن آن

۲۲. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: هماهنگی گفتار و کردار، اعمال و افکار در راستی

مفهوم گزینه‌های دیگر: «بیان ثمرات و فواید راستی و نتیجه‌بخشی راستی و صداقت» است.

۲۳. گزینه ۲ درست است.

موارد غلط و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:

الف) توصیه به سخاوت و بخشندگی در امر معاش و کسب روزی ب) عهد بستن با محبوب، یعنی نقض همه پیمان‌ها

۲۴. گزینه ۲ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: عزت و عذاب هر کس نشان‌دهنده اعمال اوست.

۲۵. گزینه ۱ درست است.

در این سؤال، عبارت (و) با مفهوم «تقاضای افشاگری راز» اضافه در نظر گرفته شده است.

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۴ درست است.
 «شعوب»: ملت‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۱)، «لتعارفوا»: یکدیگر را بشناسید (رد گزینه‌های ۳ و ۲) ← کتاب ۱۰ ص ۳۶، درس ۴
۲۷. گزینه ۲ درست است.
 «من»: هر کس (رد گزینه‌های ۱ و ۴)، «عمیل العدو»: مزدور دشمن (رد گزینه‌های ۳ و ۴)، «یدعو»: دعوت می‌کند (رد گزینه ۱) ← کتاب ۱۰، ص ۳۷، درس ۴
۲۸. گزینه ۳ درست است.
 «عدوان»: دشمنی (رد گزینه ۱ و ۲) «یجتنب»: دوری می‌کند (رد گزینه ۲ و ۴) ← کتاب ۱۰، ص ۳۷
۲۹. گزینه ۱ درست است.
 «رساله الإسلام»: رسالت اسلام (رد گزینه‌های ۲ و ۳)، «أی سب»: هرگونه ناسزا (رد گزینه‌های ۳ و ۴) «یؤکد»: تأکید می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) کتاب ۱۰، ص ۳۶ و ۳۷ درس ۴
۳۰. گزینه ۳ درست است.
 «فما نین فی المنه»: هشتاد درصد (رد گزینه‌های ۴ و ۱) «تصدقون»: باور می‌کنید (رد گزینه‌های ۲ و ۱) ← کتاب ۱۰ ص ۲۰ درس ۲
۳۱. گزینه ۲ درست است.
 «یسحب»: می‌کشد (رد گزینه‌های ۴ و ۳ و ۱) «إعصار»: گردباد (رد گزینه‌های ۳ و ۱) ← کتاب ۱۰ ص ۲۰ درس ۲
۳۲. گزینه ۴ درست است.
 «سمعت»: شنیدم (رد گزینه ۲) «أطفأت»: خاموش کردم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) «عندما»: زمانی که (رد گزینه ۱) ← کتاب ۱۰ ص ۱۳ درس ۲
۳۳. گزینه ۱ درست است.
 «عشر أمثالها»: ده برابر (رد گزینه ۴) «جميع المواطنين»: همه شهروندان (رد گزینه ۳)، «نهر»: رودخانه (رد گزینه ۲)
۳۴. گزینه ۳ درست است.
 این گزینه به بازگشت اعمال خوب و بد به شخص کاری ندارد، می‌گوید: «هرگاه فرومایگان پادشاه شوند، شایستگان هلاک می‌شوند» ← کتاب ۱۰ ص ۷ درس ۱
۳۵. گزینه ۲ درست است.
 «خمس»: یک پنجم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) «التعایش السلمی»: همزیستی مسالمت‌آمیز (رد گزینه‌های ۱ و ۴) ← کتاب ۱۰ ص ۳۷ درس ۴

ترجمه درک مطلب:

حکایت می‌شود مرد صالحی تجارت می‌کرد و گاهی مسافرت می‌رفت و دکان را به همکارش می‌سپرد. یک روز، در نبودن تاجر، یک یهودی وارد دکان شد و تعدادی از لباس‌ها را از همکار تاجر خرید و رفت. زمانی که تاجر غایب از سفر بازگشت، وی را به آنچه اتفاق افتاده بود، باخبر کرد و با خوشحالی به او [تاجر] گفت که لباس‌هایی که ایراد داشت [عیب داشت] به یهودی فروخت و او در کارش عجله داشت و عیب‌های لباس‌ها را نفهمید. تاجر از رفتار همکارش شگفت‌زده شد و از او درباره‌ی جای یهودی سؤال کرد، همکار به او خبر داد که همراه قافله رفته است پس تاجر سه روز در صحرا، به دنبال قافله‌ای که یهودی در آن بود را گشت تا به او رسید و زمانی که تاجر او را دید، گفت: «لباس‌ها ایراد دارند، درهم‌هایت را بگیر و لباس‌ها را به من بده» یهودی بسیار تعجب کرد و پرسید: «چه چیزی تو را به این کار واداشت؟!» تاجر پاسخ داد: «اسلام، صداقت و انجام کارهای نیک را به من آموخت» یهودی خجالت‌زده گفت: «درهم‌هایی که به تو دادم تماماً نادرست است و ایراد دارد، و من با تو اسلام آوردم» سپس به آسمان نگریست و گفت: «شهادت می‌دهم که خدایی جز خدای یگانه نیست، و محمد(ص) رسول خداست و علی(ع) ولی خداست» در نتیجه، یهودی به دست تاجر اسلام آورد و یکی از بهترین مسلمانان شد.

۳۶. گزینه ۱ درست است.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) الگوی نیکو بهتر از وصیت کردن است!
 (۳) با مردم به اندازه عقل‌هایشان، سخن بگویند!
 (۲) صبر کلید گشایش است!
 (۴) اول خشم، دیوانگی و آخر آن پشیمانی است!

۳۷. گزینه ۲ درست است.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) یهودی با همکار تاجر، صادق بود!
 (۳) تاجر همراه یهودی، در پایان داستان، اسلام آورد!
 (۲) همکار، جای یهودی را می‌دانست!
 (۴) تاجر، سه روز از دکانش غایب بود!

۳۸. گزینه ۴ درست است.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) تاجر، سه روز دنبال یهودی گشت!
 (۳) یهودی، همراه با قافله در صحرا سفر کرد!
 (۲) تاجر یهودی را به عیب لباس‌ها آگاه کرد!
 (۴) همکار، تعدادی از لباس‌ها را در نبودن تاجر، خرید!

۳۹. گزینه ۳ درست است.

مرد یهودی از چه چیزی تعجب کرد؟ از تعجب کرد.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) نبودن همکار همراه با تاجر در صحرا!
 (۳) اسلام تاجر!
 (۲) رسیدن همکار تاجر همراه با قافله!
 (۴) نگرفتن پول از تاجر!

۴۰. گزینه ۱ درست است.

وزن افعال (رد گزینه ۲)، فعله الماضی أشغل و متعد (رد گزینه ۳) ثلاثی مجرد و متعد (رد گزینه ۴)

گزینه ۳ درست است.

مضاف‌إلیه (رد گزینه ۲)، موصوف (رد گزینه ۱)، علی وزن اسم المفعول (رد گزینه ۴)

گزینه ۴ درست است.

مصدره عجیب (رد گزینه ۱)، للمخاطب و متعد (رد گزینه ۲)، متعد (رد گزینه ۳)

گزینه ۱ درست است.

(یُفقد) صحیحش (= یَفقد) فاء مفتوح است ← کتاب ۱۰ ص ۲۶ درس ۳

گزینه ۳ درست است.

ساعت شش و چهل پنج دقیقه، مساوی یک ربع هفت است. در زبان عربی یکان پیش از دهگان می‌آید (رد گزینه ۲)

گزینه ۱ درست است.

(حزین و مسرور) (گزینه ۲)، (بمین و یسار) (گزینه ۳)، (حسنه و سیئه) (گزینه ۴)، متضاد هستند.

گزینه ۴ درست است.

$$۵۶ \div ۷ = ۸$$

گزینه ۴ درست است.

مغلق: بسته ← ما لیس مفتوحا بل مسدودا

گزینه ۲ درست است.

«تمطر» (باب افعال) (گزینه ۱)، «تشرکوا» (باب افعال) (گزینه ۳)، «تساقط» در گزینه ۲ (باب تفاعل)، «ینفق» (باب افعال) (گزینه ۴) است.

گزینه ۳ درست است.

کلمه (واحد و اثنان) بعد از معدود می‌آیند ص: طفلا واحدا ← کتاب دهم، ص ۱۵، درس ۲

گزینه ۴ درست است.

تهاجر (باب مفاعلة)، تنتقل (باب افتعال)

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۱ درست است.
خداوند در آیه ۷ از سوره قصص می‌فرماید: آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست، بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟
۵۲. گزینه ۴ درست است.
پرسش منفی است و گزینه اول نادرست است؛ زیرا همه اهداف و دلبستگی‌های انسان محدود و پایان‌ناپذیر نیستند و فقط برخی از آن‌ها این‌گونه‌اند.
۵۳. گزینه ۱ درست است.
امام علی(ع) می‌فرماید: «ای مردم! ... هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهُو کند.» صفحه ۵
۵۴. گزینه ۲ درست است.
جناب مولوی در کتاب «فیه مافیة» فراموش کردن و کنار گذاشتن هدفی که خداوند به خاطر آن انسان را آفریده است را به آن تشبیه می‌کند که فردی شمشیر قیمتی و جواهرنشان پادشاه را از خزانه قصر برداشته و با آن به‌عنوان ساطور گوشت خُرد می‌کند. صفحه ۴
۵۵. گزینه ۳ درست است.
خداوند در آیه ۱۰ سوره ملک می‌فرماید: «و می‌گویند: اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم، در میان دوزخیان نبودیم.» صفحه ۱۶
۵۶. گزینه ۴ درست است.
خداوند در آیه ۵۸ سوره مائده می‌فرماید: «آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرا می‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند. این به خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.» صفحه ۱۶
۵۷. گزینه ۲ درست است.
خداوند در دو سوره از قرآن کریم به «حقیقت نفس» قسم یاد کرده است: آیات هفتم و هشتم سوره شمس و آیات دوم سوره قیامت. صفحه ۲۰ و ۲۱
۵۸. گزینه ۱ درست است.
بخش اول: عامل بازدارنده انسان از بهره‌گیری از عقل و وجدان بیدار، پیروی از نفس اماره است. صفحه ۲۳
بخش دوم: شیطان می‌خواهد به‌وسیله شراب، قمار در میان شما عداوت و کینه ایجاد کند. صفحه ۲۴
۵۹. گزینه ۳ درست است.
از پیامبر اکرم(ص) پرسیدند: باهوش‌ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟ فرمود: آنان که فراوان یاد مرگ هستند و بهتر از دیگران، خود را برای آن آماده می‌کنند. صفحه ۳۹
۶۰. گزینه ۲ درست است.
آثار اعتقاد به معاد: با این اعتقاد، شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار و زندگی را فرا می‌گیرد. این شور و نشاط به این دلیل است که انسان می‌داند هیچ‌یک از کارهای نیک او در آن جهان بی‌پاداش نمی‌ماند. صفحه ۴۰
۶۱. گزینه ۳ درست است.
خداوند در سوره جاثیه، آیه ۲۴ می‌فرماید: «کافران گفتند زندگی و حیاتی جز همین زندگی دنیایی نیست. همواره گروهی از ما می‌میریم و گروهی زنده می‌شویم! و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند. البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند، بلکه فقط ظن و خیال آن‌هاست.» صفحه ۴۲
۶۲. گزینه ۴ درست است.
پیامبران الهی نه تنها امکان وجود جهان دیگر را اثبات می‌کردند، بلکه با استدلال‌های مختلف وجود آن را ضروری می‌دانستند. صفحه ۵۰ - مقدمه درس پنجم

۶۳. گزینه ۱ درست است.

نگاهی کوتاه به زندگی روزمره انسان‌ها نشان می‌دهد که انسان در مواقعی که احتمال خطر و یا خسارتی در میان باشد، سعی می‌کند جلوی خسارت احتمالی را بگیرد ... و حتی اگر شخصی دروغگو یا دیوانه به ما خبری در این باره بگوید، این اعلام خطر را نادیده نمی‌گیریم. صفحه ۵۱

۶۴. گزینه ۴ درست است.

در قرآن کریم بعد از یکتاپرستی، درباره هیچ موضوعی به اندازه معاد سخن گفته نشده است. صفحه ۵۱.

۶۵. گزینه ۳ درست است.

خداوند در انتهای آیه ۸۷ سوره نساء می‌فرماید: ﴿وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا﴾ یعنی چه کسی راستگوتر از خداست؟ صفحه ۵۱

۶۶. گزینه ۱ درست است.

این شعر جناب عطار نیشابوری بیانی زیبا از قانون ضرورت دفع خطر احتمالی - که یک کودک از آن خبر می‌دهد - است و در ادامه به این نکته توجه می‌دهد که خبردهنده وقوع معاد، نه یک کودک، بلکه سلسله انبیای الهی هستند. صفحه ۵۲

۶۷. گزینه ۲ درست است.

یکی از دلایلی که سبب می‌شود عده‌ای معاد را انکار کنند این است که چنان واقعه بزرگ و با عظمتی را با قدرت محدود خود می‌سنجند و هنگامی که تحقق آن را ناممکن می‌بینند، به آن انکار آن می‌پردازد. قرآن کریم یکی از انگیزه‌های انکار معاد را نشناختن قدرت خدا می‌داند و ... در ادامه خداوند به توانایی خود در آفرینش نخستین انسان اشاره می‌کند. صفحه ۵۲

۶۸. گزینه ۴ درست است.

پرسش منفی است و گزینه ۴ بر اساس محتوای آیه ۲۵۹ سوره بقره نادرست است؛ چراکه خداوند برای نشان دادن قدرت خود، بدن الاغ را پوسیده و متلاشی کرد، ولی غذای آنان را که علی‌القاعده باید در مدت کمی فاسد شود، صد سال سالم نگه داشت. صفحه ۵۳

۶۹. گزینه ۱ درست است.

خداوند در آیه ۷۸ و ۷۹ سوره یاسین می‌فرماید: «و برای ما مثالی زد؛ درحالی‌که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده بود. گفت چه کسی این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده می‌کند؟ بگو همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید.» صفحه ۵۳

۷۰. گزینه ۴ درست است.

برخی آیات قرآن کریم از کسانی که با ناباوری به معاد نگاه می‌کنند می‌خواهد تا به مطالعه جریان همیشگی مرگ و زندگی در طبیعت بپردازند تا مسئله معاد را بهتر درک کنند. فرا رسیدن بهار، رستاخیز طبیعت است که نمونه‌ای از رستاخیز عظیم نیز هست. صفحه ۵۴

۷۱. گزینه ۲ درست است.

در بحث معاد، لازمه حکمت الهی پاسخ به اشتیاق انسان به حیات ابدی و گرایش به زندگی جاوید به‌عنوان دلیلی بر وجود جهان دیگر و رستاخیز بیان شده است. صفحه ۵۴

۷۲. گزینه ۳ درست است.

خداوند در سوره فاطر، آیه ۹ می‌فرماید:

خداست که بادها را می‌فرستد تا ابر را برانگیزاند. سپس آن ابر را به سوی سرزمینی مرده برانیم و آن زمین مرده را بدان وسیله، پس از مرگش زندگی بخشیم. زنده شدن قیامت نیز همین‌گونه است. صفحه ۵۴

۷۳. گزینه ۴ درست است.

خداوند متعال در آیه ۱۱۵ سوره مؤمنون می‌فرماید: آیا گمان می‌کنید که شما را بی‌هدف و بی‌پهلو آفریده‌ایم؛ بنابراین به سوی ما باز نخواهد گشت؟»

بر این اساس عدم باور به معاد می‌تواند ریشه در بی‌هدف و بی‌پهلو دانستن خلقت انسان داشته باشد. صفحه ۵۵

۷۴. گزینه ۲ درست است.

یکی از صفات الهی که خداوند به‌واسطه آن به نیکوکاران و بدکاران جزا و پاداش کارهای‌شان را می‌دهد «عدل» است، اما

زندگی انسان در این دنیا به گونه‌ای است که امکان تحقق کامل این عدالت را نمی‌دهد زیرا: الف ... ب) این جهان ظرفیت جزا و پاداش کامل انسان‌ها را ندارد. صفحه ۵۵

۷۵. گزینه ۳ درست است.

خداوند در سوره «ص» آیه ۲۸ می‌فرماید: «آیا آن‌ها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند با مفسدان در زمین یکسان قرار خواهیم داد؟ آیا متقین را مانند ناپاکان و بدکاران قرار خواهیم داد؟» صفحه ۵۵.

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۱ درست است.

جهان چگونه جهانی است؟ آیا تنها جنبه مادی دارد یا علاوه بر طبیعت مادی، جهان دیگری نیز وجود دارد؟ آیا جهان را خالق هست یا بی‌نیاز از آفریننده است؟ آیا برای جهان سرانجامی نیز هست و اگر هست، این سرانجام چگونه است؟ انسانی که در این جهان زندگی می‌کند، چگونه موجودی است؟ دارای چه ویژگی‌ها و چه استعدادها و توانایی‌ها است؟ و ... این‌ها همگی از موضوعات مربوط به جهان‌بینی بوده و پاسخی که به این سؤالات و سؤالاتی از این قبیل می‌دهیم، جهان‌بینی ما را تشکیل می‌دهد.

اما اینکه چه هدفی را باید برای خود برگزید و از چه راهی باید رفت؟ چه کارهایی را باید انجام داد و چه کارهایی را نباید انجام داد؟ چه چیزی خوب است و چه چیز بد؟ چه چیزی خیر است و چه چیزی شر؟ پاسخ‌هایی که در برابر این سؤالات داده می‌شود، بازتابی از چگونگی ایدئولوژی ماست. صفحه ۴

۵۲. گزینه ۴ درست است.

در همه کارهایی که به اراده خود و براساس عقل و تدبیر انجام می‌دهیم، همواره سه عنصر آگاهی، هدف و برنامه وجود دارد و میان آن‌ها رابطه‌ای محکم برقرار است. صفحه ۳

۵۳. گزینه ۱ درست است.

مجموعه جهان‌بینی و ایدئولوژی، مکتب ما را تشکیل می‌دهد. یعنی هر مکتبی دارای دو جزء اساسی است؛ جهان‌بینی و ایدئولوژی و جهان‌بینی هر مکتب نشان‌دهنده شناختی است که آن مکتب از جهان هستی دارد و ایدئولوژی هر مکتب بیانگر هدف و راه و روش عملی است که آن مکتب به پیروان خود پیشنهاد می‌کند. صفحه ۵

هرچه جهان‌بینی ما عمیق‌تر و صحیح‌تر باشد، انتخاب هدف و روشی که بتواند ما را به سعادت حقیقی برساند، عمیق‌تر و کامل‌تر خواهد بود. صفحه ۶

۵۴. گزینه ۲ درست است.

هرچه جهان‌بینی ما عمیق‌تر و صحیح‌تر باشد، انتخاب هدف و روشی که بتواند ما را به سعادت حقیقی برساند، عمیق‌تر و کامل‌تر خواهد بود. در صورتی که اگر جهان‌بینی انسان ناقص باشد یا منطبق بر واقعیت نباشد، آدمی در انتخاب هدف و راه و رسم زندگی دچار لغزش و خطا خواهد گردید و چه بسا که به علت ناقص و محدود بودن آگاهی و شناخت، حتی از خطای خود نیز غافل گردد و نسبت به لغزش خویش نیز بی‌خبر ماند. با این بیان، می‌توان گفت قبل از هر چیزی هر فردی باید در به‌دست آوردن یک بینش درست نسبت به جهان بکوشد و جهان‌بینی خود را بر پایه‌ای محکم، استوار گرداند. صفحه ۶

۵۵. گزینه ۳ درست است.

بینش مبتنی بر ایمان به خدا علاوه بر اینکه جهان‌آفرینش را خودکفا نمی‌شناسد، آن را دارای حساب کتاب و شعور و تدبیر نیز می‌داند و معتقد است که هیچ چیز در آن خارج از حکمت و تدبیر نیست و انسان نیز به‌عنوان جزئی از جهان هستی، موجودی بی‌هدف که به حال خود رها شده باشد، نیست. سایر گزینه‌ها به دلیل خودکفا دانستن جهان هستی، نادرست هستند. صفحه ۷

۵۶. گزینه ۴ درست است.

با توجه به اهمیت موضوع خدا است که اصل توحید محور اصلی بینش مذهبی را تشکیل می‌دهد. صفحه ۸

۵۷. گزینه ۲ درست است.

در این دیدگاه (بینش مذهبی) نه تنها جهان وجود خود را از مبدأ هستی می‌گیرد، بلکه در نهایت به تدبیر خداوندی به مرحله دیگری می‌رسد که فنا و زوالی در آن راه ندارد و سرانجامی والا برای حیات انسان است. صفحه ۸

۵۸. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۱۲ کتاب را مطالعه کنید.

۵۹. گزینه ۳ درست است.

«عقل» از جمله اموری است که با مشاهده مستقیم، قابل شناسایی نیست، اما با مشاهده رفتار مناسب هر کسی (مشاهده غیر مستقیم) پی می‌بریم که از نعمت عقل بهره‌مند است یا نه. صفحه ۱۲

۶۰. گزینه ۲ درست است.

در مطالعه و بررسی هر مکتب آنچه باید نخست مورد ارزیابی منطقی قرار گیرد، جهان‌بینی آن است و در بررسی جهان‌بینی نیز آنچه باید قبل از همه، مورد توجه و بررسی واقع‌بینانه قرار گیرد، پایه‌های اساسی و اصول بنیادین آن است و در این میان آنچه در رأس سایر اصول جهان‌بینی قرار دارد، عبارت است از: موضوع مبدأ هستی، یعنی خدا صفحه ۹

۶۱. گزینه ۳ درست است.

در این قبیل موارد (مشاهده غیر مستقیم) آنچه که ما را به درک واقعیتی نائل می‌گرداند، تنها حواس‌مان نیست، بلکه آنچه حواس در این موارد در اختیار ما می‌گذارد، چیزهای دیگری است که ما با توجه به دلیل و استدلال عقلی از روی آن‌ها پی به وجود چیزهای دیگری می‌بریم. یعنی آنچه در این موارد وسیله درک و شناخت ما می‌باشد، عقل و دلیل است که اگر از آن صرف‌نظر شود، هرگز قادر به درک و دریافت واقعیت مربوطه نخواهیم شد. بنابراین در جریان به‌دست آوردن آگاهی‌های گوناگون، گاهی حواس نقش اساسی را برعهده دارد و گاهی عقل و استدلال عقلی، وسیله کشف حقایق است. صفحه ۱۳

۶۲. گزینه ۴ درست است.

چه بسیار است مواردی که وجود شیء را از وجود شیء دیگر که نشانه و اثر آن است، درمی‌یابیم. حتی ناتوانی ما از درک و شناخت مستقیم و غیر مستقیم چیزی هرگز نمی‌تواند دلیل نیستی آن باشد، مگر اینکه برای نیستی آن دلیل کافی در دست داشته باشیم؛ تنها در این صورت است که می‌توان گفت نیست. اگر برای اثبات بود و نبود چیزی دلیلی در دست نداشته باشیم، در این صورت جز «نمی‌دانم» نمی‌توان گفت.

باید توجه داشت که همه گزینه‌های نادرست فقط در مقام اثبات کارایی مشاهده غیر مستقیم‌اند؛ درحالی‌که گزینه انتخابی، شناخت واقعیت‌ها را از انحصار - هم مشاهده مستقیم و هم مشاهده غیر مستقیم - خارج می‌کند. صفحه ۱۴

۶۳. گزینه ۱ درست است.

با توجه به اثر می‌توان به مؤثر رسید و از معلول پی به علت برد. این سخن نه تنها صحیح و معقول است، بلکه کاخ علم بشری بر پایه آن نهاده شده است و چه بسیارند مسائل علمی که با توجه به این حقیقت به‌دست آمده‌اند. اگر انسان این حقیقت را نمی‌شناخت یا در آن شک و تردید روا می‌داشت، هرگز این همه مسائل علمی یکی بعد از دیگری به‌دست نمی‌آمد و علوم تجربی پایه و مایه نمی‌گرفت. صفحه ۱۵

۶۴. گزینه ۴ درست است.

ما در وجود خویش غم و شادی را درک می‌کنیم؛ این دریافتی واقعی در وجود ماست، اما از راه مشاهده مستقیم حسی و مشاهده غیر مستقیم به آن نرسیده‌ایم و با یکی از حواس ظاهری پنجگانه خود آن را به‌دست نیاورده‌ایم، بلکه حضور چنین حالتی را در درون خود به‌روشنی می‌یابیم.

درباره «غم دیگران» ما از آثار و شواهدی که در رفتار و چهره آنان مشهود می‌شود، به احساس درونی آن‌ها پی می‌بریم و در زمینه «اثبات خداوند»، تمام راه‌هایی که مطرح شده، درست است. صفحه ۱۶

۶۵. گزینه ۳ درست است.

از راه‌های زیر می‌توان به وجود خدا پی‌برد: ۱- مطالعه در طبیعت و نظم موجود در آن به‌عنوان نشانه وجود خدا (روش غیر مستقیم) ... ۳- شناخت عقلی: در این روش به جای استفاده از شیوه حسی و تجربی، تنها از نیروی عقل و استدلال استفاده می‌شود. صفحه ۱۶

۶۶. گزینه ۱ درست است.

شعر گزینه پاسخ به دغدغه انسان برای شناخت مبدأ و معاد اشاره دارد و سایر ابیات، از جنبه‌های گوناگون به پدیده‌های عالم توجه دارند. صفحه ۷ و ۸

۶۷. گزینه ۲ درست است.

در تعریف نظم می‌توان گفت: نظم گردآمدن اجزای متفاوت در یک مجموعه است؛ به طوری که همکاری و هماهنگی آن‌ها، هدفی واقعی را تأمین می‌کند. صفحه ۲۰

۶۸. گزینه ۴ درست است.

منظور از تأکید بر واقعی بودن هدف این است که هدف‌های ارزشی و اعتباری مورد نظر نیست. خوبی و بدی، مفید و مضر، زشتی و زیبایی و اموری نظیر این‌ها که احياناً مورد پسند یا ناپسند انسان قرار می‌گیرند، در این تعریف داخل نمی‌شوند. یعنی چنین نیست که هدف یک مجموعه منظم را از نظر معیارهای انسانی و اجتماعی و امثال آن ارزشیابی کنیم. پاورقی صفحه ۲۰

۶۹. گزینه ۱ درست است.

اگر پاره‌ای پدیده‌ها در طبیعت از قبیل زلزله و آتشفشان یا بعضی موجودات برای برخی انسان‌ها ناپسند بوده و احياناً ضررهایی به دنبال دارند، این امر دلیل بر نفی نظم نمی‌شود؛ زیرا هر یک از پدیده‌ها و موجودات مزبور، قطع نظر از آثاری که نسبت به بعضی انسان‌ها دارند، دارای نظم‌اند و لذا وجود آن‌ها کوچک‌ترین خدشه‌ای بر برهان نظم وارد نمی‌نماید. پاورقی صفحه ۲۰

۷۰. گزینه ۴ درست است.

همان‌طور که در مطالب این چند صفحه ملاحظه می‌شود، «رنگ» و «زیبایی» عامل تعیین‌کننده‌ای در یک مجموعه منظم نیستند؛ گرچه شاید در برخی از مجموعه‌های منظم، رنگ یا زیبایی نیز موضوعیت داشته باشد! صفحات ۲۰ تا ۲۲

۷۱. گزینه ۲ درست است.

پیش‌بینی‌های خاصی که به منظورهای پیشرفته‌تر و هدف‌های عمیق‌تر و همراه با آینده‌نگری دقیق انجام می‌گیرد، در پدیده نظم قابل ملاحظه است. صفحه ۲۲

۷۲. گزینه ۳ درست است.

در اینجا سخن از پیش‌بینی نیازهای آینده یک موجود در ساختمان موجود دیگری است که مدت‌ها پیش از او به وجود آمده است. این امر نشان‌دهنده آینده‌نگری دقیق و در عین حال، نظامی به هم پیوسته و هماهنگ است که از روی نقشه و حسابگری کامل، این همه ظریف‌کاری در آن به کار رفته است. صفحه ۲۳

۷۳. گزینه ۴ درست است.

در داخل گوش پروانه سه سلول عصبی حساس و بسیار ظریف قرار دارد. ... اولین سلول عصبی به هنگام آرامش و نبودن خطر علامتی مخبره می‌کند. اگر خفاش به فاصله سی‌متری به پروانه نزدیک شود، این سلول علائم را به صورت نقطه‌ها، ولی با فاصله مساوی مخبره می‌کند. ... هنگامی که خفاش به شش‌متری پروانه برسد، دومین سلول عصبی که تا آن موقع کاملاً آرام بود، شروع به کار نموده، علائمی را مخبره می‌نماید. صفحه ۲۸ و ۲۹

۷۴. گزینه ۲ درست است.

هنگامی که خفاش به شش‌متری پروانه برسد، دومین سلول عصبی که تا آن موقع کاملاً آرام بود، شروع به کار نموده و علائمی را مخبره می‌نماید. در این موقع رفتار پروانه به سرعت تغییر می‌کند و این تغییر رفتار دو علت دارد؛ از طرفی پروانه می‌فهمد که خفاش محل شکار خود را به دقت تعیین نموده و مستقیماً به او حمله خواهد کرد و از طرفی دیگر، به علت کمی فاصله و برخی دلایل فیزیکی دیگر، قادر نیست جهت حرکت خفاش را معین کند. صفحه ۲۹

۷۵. گزینه ۳ درست است.

این شعر به هر دو روش مشاهده مستقیم و مشاهده غیر مستقیم اشاره دارد. صفحه ۱۳

انگلیسی (۱)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

دو تا از بچه‌های من و خودم به باغ وحش رفتیم تا حیوانات و پرندگان را تماشا کنیم. ما تعدادی پرنده زیبا و ۴ گرگ را دیدیم. جمع کلمات نیز child و wolf بی‌قاعده هستند و به ترتیب children و wolves می‌شوند.

Child → children

مفرد جمع

Wolf → wolves

۷۷. گزینه ۴ درست است.

در این سؤال نیاز به صفت یا قید عالی دارد. صفت یا قید عالی (برترین) برای مقایسه یک رسم با چند رسم یا کل به کار می‌رود.

long → the longest

the + صفت یا قید یک سیلابی + est = old → the oldest

۷۸. گزینه ۲ درست است.

برای بیان صفت یا قید تساوی از عبارت as as استفاده می‌شود.

as + $\frac{\text{صفت}}{\text{قید}}$ + as

۷۹. گزینه ۳ درست است.

کدام یک از جملات زیر از لحاظ دستوری یا گرامر درست است؟ ساختار جمله یا ترتیب کلمات در جمله به قرار زیر است.
قید زمان + قید مکان + قید حالت + مفعول + فعل اصلی + قید تکرار + فعل کمکی + فاعل

۸۰. گزینه ۴ درست است.

یک چیز خوب درباره فرهنگ جیبی این است که برای شما آسان است آن را حمل کنید هر زمانی که و یا هر کجایی که تصمیم می‌گیرید که مسافرت کنید.

(۱) ساختن (۲) تغییر دادن (۳) جمع‌آوری کردن (۴) حمل کردن

۸۱. گزینه ۱ درست است.

وقتی که خاله‌ام را در خیابان دیدم، فکر کردم او مادرم بود زیرا آن‌ها خیلی زیاد شبیه هم هستند.

(۱) شبیه (۲) طبیعی (۳) خنده دار (۴) عجیب و غریب

۸۲. گزینه ۳ درست است.

A: آیا می‌دانید که ما زیستگاه‌های طبیعی حیوانات و پرندگان را در جنگل‌ها، دریاچه‌ها و غیره را نابود می‌کنیم؟
B: بله، می‌دانم.

۸۳. گزینه ۲ درست است.

شگفتی‌های زیادی در قسمت‌های مختلف بدن ما وجود دارد. برای مثال میلیون‌ها سلول‌های قرمز خون در یک قطره از خون وجود دارند.

(۱) شگفتی‌ها / عناصر (۲) شگفتی‌ها / سلول‌ها (۳) حلقه‌ها / سلول‌ها (۴) قطرات / قسمت‌ها

۸۴. گزینه ۳ درست است.

A: آیا مایلید امروز بیرون غذا بخوریم؟

B: بله. یک رستوران خیلی خوب می‌شناسم که همیشه غذاهای خوشمزه دریایی درست می‌کند.

(۱) عجیب (۲) نیرومند (۳) خوشمزه، لذیذ (۴) سرگرم‌کننده

۸۵. گزینه ۴ درست است.

تعدادی مشکلات در کشور وجود دارد و امید است که دولت جدید برنامه‌ریزی خواهد کرد تا این مشکلات خیلی زود حل کند.

(۱) به‌طور بی‌دقتی / جمع‌آوری کردن (۲) با اطمینان، به‌طور سالم / توسعه دادن

(۳) به‌طور طبیعی / خلق کردن، آفریدن (۴) امید است، برحسب امید / حل کردن

۸۶. گزینه ۱ درست است.

دولت بر این باور است که مردم باید سعی کنند تا زیستگاه‌های طبیعی حیوانات را مثل جنگل‌ها، دریاچه‌ها و دشت یا جلگه‌ها را محافظت کنند و همچنین باید سعی کنند درختان آن جنگل‌ها را قطع نکنند.

- (۱) نظیر، مثل / قطع کردن (درختان)
 (۲) برای مثال / خاموش کردن
 (۳) به جای / قطع کردن
 (۴) نظیر / مثل / مراقبت کردن

۸۷. گزینه ۲ درست است.

A: آیا می‌دانید که تعداد زیادی از سیارات به دور خورشید در مدارهای مختلف گردش می‌کنند.
 B: بله، می‌دانم. آن‌ها همچنین اندازه و رنگ‌های مختلف دارند.

- (۱) ابزارآلات (۲) مدارها (۳) عناصر (۴) حقایق

۸۸. گزینه ۳ درست است.

- (۱) جمع‌آوری کردن
 (۲) دنبال کردن، پیروی کردن
 (۳) اندازه‌گیری کردن
 (۴) ذخیره کردن، نجات دادن

۸۹. گزینه ۱ درست است.

- (۱) انواع (۲) حقایق (۳) اشاره، راهنمایی (۴) طرح‌ها، برنامه‌ها

۹۰. گزینه ۲ درست است.

- (۱) اضافه کردن (۲) حمل کردن (۳) پریدن (۴) دریافت کردن

۹۱. گزینه ۴ درست است.

- (۱) ملاقات کردن، برخورد کردن (۲) حرکت کردن
 (۳) توسعه دادن (۴) شامل بودن، در برداشتن

۹۲. گزینه ۱ درست است.

- (۱) سطوح (۲) اشکال (۳) راه‌ها (۴) قطرات

۹۳. گزینه ۳ درست است.

بر طبق متن، کدام جمله درباره نیوتن درست است؟
 - اسباب‌بازی‌های مکانیکی و کایت‌ها را دوست داشت.

۹۴. گزینه ۱ درست است.

نیوتن به دانشکده فرستاده شد چون مادرش فهمید که او هرگز یک کشاورز نخواهد بود.

۹۵. گزینه ۲ درست است.

نیوتن چه کار کرد زمانی که یک سیب پایین افتاد و به سر او برخورد کرد؟
 - او درباره جاذبه فکر کرد.

۹۶. گزینه ۴ درست است.

مشکل چه بود که موجب شد نیوتن معروف شود؟
 - او حرکت سیارات و اقمار را در مسیرهای معین کشف کرد.

۹۷. گزینه ۲ درست است.

دانشمندان اعتقاد دارند که زمین به‌عنوان یک توپی از گازهای در حال سوختن آغاز شد یا به‌وجود آمد.

۹۸. گزینه ۳ درست است.

توده یا ابر داغی از گازها به‌طور آهسته خنک شدند.

۹۹. گزینه ۴ درست است.

چین خوردگی‌های کره زمین به کوه‌ها تبدیل شدند.

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

ضمیر It که در متن خط کشیده شده است به ابر یا توده اشاره می کند.

ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

$$2a + 4b = 360 \Rightarrow a = \frac{360 - 4b}{2}$$

ماکزیمم باشد $a \cdot b \Rightarrow \frac{360 - 4b}{2} \times b = \frac{360b - 4b^2}{2}$

$$= -2b^2 + 180b$$

$$b_0 = \frac{-180}{2(-2)} = 45 \Rightarrow a = \frac{360 - 4(45)}{2} = 90$$

$$a - b = 90 - 45 = 45$$

یا (راه حل دوم)

$$2a = 4b = \frac{360}{2} = 180 \Rightarrow \begin{cases} a = 90 \\ b = 45 \end{cases}$$

$$90 - 45 = 45$$

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

مساحت یک مستطیل وقتی بیشترین مقدار است که مستطیل به مربع تبدیل شود.

$$(x + y) \times 2 = 360 \Rightarrow x + y = 180 \Rightarrow y = 180 - x$$

تابع درجه دوم که دارای ماکزیمم است. $x \cdot y = x(180 - x) = -x^2 + 180x$ مساحت مستطیل

$$x_0 = \frac{-180}{2(-1)} = 90 \Rightarrow y = 180 - 90 = 90$$

$$90 \times 90 = 8100 \text{ متر مربع بیشترین مقدار مساحت}$$

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

$$R(x) = 4000 \cdot x = 4000x$$

$$P(x) = R(x) - C(x) = 4000x - x^2 - 800x - 2000 = -x^2 + 3200x - 2000$$

$$x_0 = \frac{-3200}{2(-1)} = 1600$$

$$P(1600) = -(1600)^2 + 3200(1600) - 2000 = -2,560,000 + 5,120,000 - 2000 = 2,558,000 \text{ تومان}$$

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

$$f(x) = -x^2 + bx + c$$

$$f(0) = 0 + 0 + c = 3 \Rightarrow c = 3$$

$$f(x_0) = \frac{-b^2 + 4(-1)(3)}{-4} = 4$$

$$-b^2 - 12 = -16 \Rightarrow b^2 = 4 \Rightarrow$$

$$b = \begin{cases} 2 & \text{قق} \\ -2 & \text{غقق} \end{cases}$$

$$g(x) = 2x^2 - b'x + c'$$

$$g(0) = 0 + 0 + c' = 0 \Rightarrow c' = 0$$

$$g(x_0) = \frac{-(-b')^2 + 4(2)(0)}{8} = -2$$

$$-b'^2 = -16 \Rightarrow b' = \begin{cases} -4 & \text{غقق} \\ 4 & \text{قق} \end{cases}$$

$$x_0 > 0 \Rightarrow \frac{-b}{2(-1)} > 0 \Rightarrow b > 0 \Rightarrow b = 2 \quad x_0 > 0 \Rightarrow \frac{-(-b')}{2(2)} > 0 \Rightarrow b' > 0 \Rightarrow b' = 4$$

$$f(x) = -x^2 + 2x + 3 = g(x) = 2x^2 - 4x$$

$$2x^2 - 4x - 3 = 0 \Rightarrow x^2 - 2x - 1 = 0$$

$$x' \cdot x'' = \frac{c}{a} = -1$$

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

$$750 - 625 = 125$$

اختلاف عیار طلا با عیار ۱۵ عیار

$$1000 - 750 = 250$$

اختلاف عیار طلا خالص با عیار ۱۸ عیار

$$\frac{1000 \times 125}{250} = 500 \text{ گرم}$$

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

$$\Delta = 9m^2 - 4(m-1)\left(\frac{m}{4}\right) = 0 \Rightarrow 9m^2 - m^2 + m = 0$$

$$m^2 - 10m = 0 \Rightarrow m^2(m-10) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 0 & \text{غقق} \\ m = 10 & \text{قق} \end{cases}$$

$$1 - 0 = 1$$

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

سن پدر = Z

X = سن فرزند کوچکتر

فرض: Y = سن فرزند بزرگتر

$$Z = 3(x + y) = 3x + 3y$$

$$Z - 5 = 8(y - 5) \Rightarrow Z = 8y - 35 \Rightarrow y = \frac{Z + 35}{8}$$

$$Z + 5 = 5(x + 5) \Rightarrow Z = 5x + 20 \Rightarrow x = \frac{Z - 20}{5}$$

$$Z = \frac{3(Z - 20)}{5} + \frac{3(Z + 35)}{8} = \frac{24Z - 480 + 15Z + 525}{40}$$

$$40Z = 39Z + 45 \Rightarrow Z = 45 \Rightarrow y = 10, x = 5$$

$$45 - (5 + 10) = 30$$

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

فرض: اگر شیر C در مدت X ساعت استخر را پر کند، آنگاه شیرهای B و A هر یک در X-۲ ساعت استخر را پر می کنند. بنابراین:

$$\frac{1}{X} + \frac{1}{X-2} + \frac{1}{X-2} = \frac{2}{3}$$

(۴۰ دقیقه برابر $\frac{2}{3}$ یک ساعت است)

$$\frac{X-2+X+X}{X(X-2)} = \frac{2}{3} \Rightarrow 3(3X-2) = 2(X^2-2X)$$

$$2X^2 - 13X + 6 = 0 \Rightarrow X = \frac{13 \pm \sqrt{169-48}}{4} = \frac{13 \pm 11}{4} = \begin{cases} 6 & \text{ق ق} \\ \frac{1}{2} & \text{غ ق} \end{cases}$$

۱۰۹. گزینه ۱ درست است.

$$\text{مساحت دوزنقه} = \frac{(X+X+4)X}{2} = \frac{2(X+2)X}{2} = X^2 + 2X$$

$$\text{مساحت دایره} = \pi \left(\frac{X}{2\sqrt{\pi}} \right)^2 = \pi \left(\frac{X^2}{4\pi} \right) = \frac{X^2}{4}$$

$$X^2 + 2X - \frac{X^2}{4} = 4 \Rightarrow 3X^2 + 8X - 16 = 0$$

$$X = \frac{-4 \pm \sqrt{16+48}}{3} = \frac{-4 \pm 8}{3} = \begin{cases} \frac{-4}{3} & \text{غ ق ق} \\ \frac{4}{3} & \text{ق ق} \end{cases}$$

$$\text{طول ساق دوزنقه} = y \Rightarrow y^2 = 2^2 + \left(\frac{4}{3} \right)^2 = 4 + \frac{16}{9} = \frac{52}{9} \Rightarrow y = \frac{2\sqrt{13}}{3}$$

$$\text{محیط دوزنقه} = \frac{4}{3} + \left(2 + \frac{4}{3} + 2 \right) + 2 \left(\frac{2\sqrt{13}}{3} \right) = \frac{20}{3} + \frac{4\sqrt{13}}{3}$$

$$= \frac{4(5 + \sqrt{13})}{3}$$

۱۱۰. گزینه ۴ درست است.

بخش صحیح هر عدد حقیقی یکتاست. بنابراین تابع است. در سایر گزینه‌ها برای هر عضو دامنه، بیش از یک عضو در برد تابع وجود دارد.

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

$$\text{وزن بر حسب کیلوگرم} \\ \text{نماتوب} = \frac{\text{وزن}}{(\text{طول قد بر حسب متر})^2}$$

$$30 = \frac{\text{وزن}}{(1.6)^2} \Rightarrow \text{وزن فعلی} = 2.56 \times 30 = 76.8 \text{ کیلوگرم}$$

$$25 = \frac{\text{وزن}}{(1.6)^2} \Rightarrow \text{وزن مورد نظر} = 64 \text{ کیلوگرم}$$

$$76.8 - 64 = 12.8 \text{ کیلوگرم}$$

۱۱۲. گزینه ۲ درست است.

$$x^2 + y^2 = 0 \Rightarrow x = 0, y = 0 \Rightarrow f = \{(0, 0)\}$$

(رابطه‌ای که یک زوج مرتب باشد، بنابراین تابع است.)

سایر گزینه‌ها با دادن یک مقدار به x مثلاً $x = 1$ بیش از یک مقدار برای y به دست می‌آید. بنابراین تابع نیستند.

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

از نظر نمودار مختصاتی، رابطه‌ای تابع است که در آن هر خط موازی محور y ها، نمودار آن را حداکثر در یک نقطه قطع کند.

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

$$b^2 = 2ab \Rightarrow b(b - 2a) = 0 \Rightarrow \begin{cases} b = 0 \\ b = 2a \end{cases}$$

$$b = 0 \Rightarrow 2ab = 0 \Rightarrow 2a^2 + 8 = 0 \text{ غیر قابل قبول}$$

$$b = 2a \Rightarrow 2a(2a) = 2a^2 + 8 \Rightarrow 2a^2 = 8 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = \pm 2 \Rightarrow b = \pm 4 \Rightarrow b^2 = 16$$

$$f = \{(4, 16), (-4, 16), (4, 16)\} \text{ بنابراین: تابع است.}$$

$$\begin{cases} a = 2, b = 4 \Rightarrow 2ab = 16 \\ a = -2, b = -4 \Rightarrow 2ab = 16 \end{cases}$$

$$\begin{cases} a = 2, b = 4 \Rightarrow 2ab = 16 \\ a = -2, b = -4 \Rightarrow 2ab = 16 \end{cases}$$

در نتیجه:

$$b^2 - a^2 = 16 - 4 = 12$$

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

$$a - b = -1 \Rightarrow a = b - 1 \Rightarrow a - b = 2a \Rightarrow a = -b$$

$$\begin{cases} a = b - 1 \\ a = -b \end{cases} \Rightarrow 2b = 1 \Rightarrow b = \frac{1}{2} \Rightarrow a = -\frac{1}{2}$$

$$f = \left\{ (2, -1), \left(-\frac{1}{2}, -1\right), \left(-\frac{1}{2}, -1\right), \left(\frac{1}{4}, \frac{1}{2}\right), \left(-\frac{1}{2}, -1\right) \right\}$$

$$f = \left\{ (2, -1), \left(-\frac{1}{2}, -1\right), \left(\frac{1}{4}, \frac{1}{2}\right) \right\}$$

$$D_f = \left\{ 2, -\frac{1}{2}, \frac{1}{4} \right\} \Rightarrow 2 \times -\frac{1}{2} \times \frac{1}{4} = -\frac{1}{4}$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد، نه لزوماً توانایی مالی بالا (درس ۱- صفحه‌های ۵ و ۸)

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را درک کنیم باید تنها به این سؤال پاسخ بدهیم که مالک محصول یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟ همین سؤال ساده و پاسخ آن بیانگر مفهومی است به نام سازمان تولید (درس ۲- صفحه ۱۴)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

الف) ساختار سازمانی شرکت سازمانی از بالا به پایین به ترتیب: سهام‌داران - هیئت مدیره - رئیس هیئت مدیره - مدیر عامل و سپس مدیر اجرایی، مدیر برنامه‌ریزی، مدیر روابط عمومی، مدیر امور اداری و مدیر مالی هستند که مدیر عامل بلافاصله بالاتر

از این پنج سمت قرار می‌گیرد. (درس ۲- فعالیت فردی در کلاس صفحه ۱۷)

ب) مشکل تأمین مالی، مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی و بار سنگین مسئولیت از معایب کسب و کار شخصی است. (درس ۲- فعالیت فردی در کلاس صفحه ۱۵)

ج) در شرکت‌های تعاونی، نحوه اداره براساس قاعده هر نفر یک رأی است. (درس ۲- صفحه ۱۷)

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

الف) مالکیت کامل سود از جمله مزیت‌های کسب و کار شخصی و امکان رقابت بالاتر از مزیت‌های کسب و کار شرکت سهامی است. (درس ۲- فعالیت فردی در کلاس صفحات ۱۸ و ۱۸)

ب) کارآفرینان موفق پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند و این مسئله به ویژگی «ریسک‌پذیر» بودن آن‌ها اشاره دارد.

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

$$\text{(سود سالیانه) تومان} = ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

(سود سالیانه) تومان $۱۲,۵۰۰,۰۰۰$ خرید طلا

(سود سالیانه) تومان $۱۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۱ \times ۱۲$ اوراق مشارکت

تصمیم خرید طلا عقلانی‌تر است، زیرا سود سالیانه بالاتری دارد و هزینه فرصت این انتخاب، ۱۲ میلیون سودی است که از بهترین انتخاب بعدی یعنی سرمایه‌گذاری در اوراق مشارکت می‌توانست داشته باشد. (درس ۳- صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{۱}{۴} \text{ حقوق ماهانه} \rightarrow \text{تومان } ۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۸,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۴}$$

چون در صورت سؤال ذکر شده است که فرد قصد خرید هر دو کالا را دارد، پس بلافاصله گزینه ۳ حذف می‌شود. زیرا نقطه C در انتهای خط بودجه قرار گرفته است که در آن ۵ واحد کالای A خریداری می‌شود اما کالای B اصلاً خریداری نمی‌شود. گزینه‌های ۱ و ۴ هم حذف می‌شوند زیرا باید نموداری انتخاب شود که یک سر آن به عدد ۱۰ و سر دیگر آن به عدد ۵ وصل شود تا قید بودجه لحاظ شود.

$$۱۰ \times ۲۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰$$

$$۵ \times ۴۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰$$

در حالی که در گزینه ۱ یک سر خط بودجه به ۶ واحد کالای B می‌رسد و در گزینه ۴ یک سر خط بودجه به ۳ واحد کالای A که هر دو کمتر از دو میلیون یعنی کمتر از قید بودجه هستند. (درس ۳- صفحه ۲۸)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

چنانچه عوامل تولید تغییر کنند و به دلایلی افزایش پیدا کنند، منحنی PPF تغییر مکان می‌دهد و به سمت راست - بالا منتقل می‌شود (رد گزینه ۴) و نقطه روی منحنی و در طول منحنی جابه‌جا نمی‌شود. (رد گزینه ۲)

اگر صرفاً منابع تولیدی یکی از کالاها افزایش پیدا کند (در اینجا تعداد کارگران جدید برای تولید یکی از کارها یعنی کیف چرمی افزایش یافته است) نقطه تلاقی منحنی PPF با محور آن کالا (کیف چرمی) بالاتر می‌رود اما نقطه تلاقی منحنی با کالای دیگر تغییر نمی‌کند (رد گزینه ۴) (درس ۴- صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

تقاضا برای یک کالای نرمال یا معمولی به صورت مثبت با درآمد ارتباط دارد، یعنی افزایش در درآمد سبب افزایش در تقاضا در هر قیمت می‌شود. (درس ۵- صفحه ۴۹)

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

بنزین و خودرو، کالاهای مکمل هستند، یعنی کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند، پس با افزایش قیمت کالای مکمل (در اینجا بنزین) تقاضا برای کالای اصلی (خودرو) کم می‌شود، در نتیجه منحنی تقاضا برای خودرو به سمت چپ

منتقل می‌شود. (درس ۵- صفحه ۴۹)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

(الف) علت حرکت از نقطه A به نقطه B در منحنی تقاضا کاهش قیمت است. (قانون تقاضا)

(ب) نقاط بالاتر از قیمت تعادلی مازاد عرضه یا کمبود تقاضا را نشان می‌دهند که در قیمت ۲۴۰ این مقدار در بیشترین حد است. $(130 - 50 = 80)$

نقاط پایین‌تر از قیمت تعادلی کمبود عرضه یا مازاد تقاضا را نشان می‌دهند که قیمت ۱۶۰ این مقدار در کمترین حد است $(130 - 50 = 80)$

(ج) وقتی قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد (در اینجا کمتر از ۲۰۰ دلار) مقدار عرضه کمتر از تقاضا می‌شود در نتیجه عده‌ای از خریداران موفق به خرید کالاهای مورد نیاز خود نمی‌شوند.

(د) قیمت هر واحد محصول \times مقدار محصول به فروش رسیده = درآمد

$$70 \times 220 = 15,400 \text{ دلار}$$

(درس ۵- صفحه ۵۱ و درس ۱- صفحه ۸)

۱۲۶. گزینه ۳ درست است.

وقتی تولید ناکارا باشد این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود، بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود. (درس ۴- صفحه ۴۰)

به‌طور کلی بهتر است یک شرکت (کشور) به جای تولید در درون مرز امکانات تولید، بر روی مرز امکانات تولید کند. (درس ۴- صفحه ۳۷)

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

در مدل جریان چرخشی، فعالیت‌های اقتصادی مسیر A نشانگر جریان پرداخت عوامل تولید از سمت بنگاه‌ها بر خانوارها (وجود پرداختی در برابر منابع تولید) است، مسیر C جریان درآمد بنگاه‌هاست که همان هزینه‌ای است که خانوارها برای خرید کالا و خدمات کمک می‌کنند و مسیر B جریان دریافت مالیات از بنگاه‌ها توسط دولت را نشان می‌دهد. (درس ۵ و ۶- صفحات ۴۶ و ۵۹)

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

(الف) غلط است زیرا مالیات بر درآمد اشخاص، مهم‌ترین نوع مالیات است و نه مالیات بر درآمد املاک (درس ۶- صفحه ۶۱)

(ب) غلط است زیرا طبق نمودار صفحه ۶۵ کتاب درسی عمده منبع درآمد دولت ایران از مالیات است و نه دارایی‌های مالی (درس ۶- صفحه ۶۵)

(ه) غلط است، زیرا مبنای مالیات بر درآمد، درآمد افراد و شرکت‌ها است نه ثروت آن‌ها (درس ۶- صفحه ۶۱)

مورد ج و د درست هستند. (درس ۶- صفحات ۶۲ و ۶۳)

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

مالیات بر ارزش افزوده، از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند؛ چرا که مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود؛ به عبارت دیگر، کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند. (درس ۶- صفحه ۶۳)

۱۳۰. گزینه ۲ درست است.

قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده

مرحله ۱ ← باغدار: \Rightarrow مالیات بر ارزش افزوده

$$10,000 \times \frac{1}{100} = 1000 \quad \Rightarrow \quad 10,000 + 1,000 = 11,000 \text{ تومان}$$

مرحله ۲ ← واسطه:

$$15,000 \times \frac{10}{100} = 1500 \Rightarrow 15,000 + 1,500 = 16,500 \text{ تومان}$$

مرحله ۳ ← کارخانه:

$$20,000 \times \frac{10}{100} = 2,000 \Rightarrow 20,000 + 2,000 = 22,000 \text{ تومان}$$

مرحله ۴ ← مغازه دار

$$265,000 \times \frac{10}{100} = 2,500 \Rightarrow 25,000 + 25,000 = 27,500 \text{ تومان}$$

مرحله ۴	مرحله ۳	مرحله ۲	مرحله ۱	
۲۷,۵۰۰	۲۲,۰۰۰	۱۶,۵۰۰ (الف)	۱۱,۰۰۰	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
۲,۵۰۰	۲,۰۰۰ (ب)	۱,۵۰۰	۱,۰۰۰	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
-۲,۰۰۰	-۱,۵۰۰	-۱۰۰۰	۰	اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
۵۰۰ + ۵۰۰ + ۵۰۰ + ۱۰۰۰				مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده
۲,۵۰۰ (ج) تومان				مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی ویژگی‌های زبانی و ادبی:

- در مصراع: (مرغ تسبیح‌گوی و من خاموش) به‌ترتیب (باشد و باشم) حذف به قرینه معنایی شده‌اند. (بانگ - تسبیح‌گوی) به‌ترتیب مجاز از (آواز - عبادت‌کننده) هستند.
- (را) در بیت دوم «فک اضافه» و در بیت سوم مفعولی است. * تضاد بین (تسبیح‌گوی و خاموش) دیده می‌شود.
- درصد واژگان فارسی و غیر فارسی (عربی) تقریباً برابر است. (هرچند در سبک عراقی درصد واژگان عربی بیشتر است). * هیچ تشبیهی در این قطعه شعر یافت نمی‌شود.
- درصد واژگان فارسی و غیر فارسی (عربی) تقریباً برابر است (هرچند درصد واژگان عربی در سبک عراقی بیشتر از فارسی است). * (مرغ) جان‌بخشی شده است.

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی ویژگی‌های زبانی و فکری هر گزینه:

- غوکان - بهایم از واژگان کهن هستند و قلمرو فکری عبارت درست است.
- در عبارت، واژگان غیر فارسی (عربی) کم و قلمرو فکری عبارت «تأکید بر ناپایداری دنیا و مادیات آن» است.
- «ش» در «گفتمش» در جای خود قرار ندارد و قلمرو فکری عبارت «وجود عبادت انسان به درگاه خداوند» است.
- در عبارت، دستور تاریخی مشهود نیست، ولی قلمرو فکری عبارت درست است.

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

- از آنجا که تمام ابیات و عبارات داده شده، جزو مواردی است که مورد تحلیل (در سه قلمرو) قرار گرفته‌اند، لذا شناخت نام پدیدآورندگان آن‌ها نه تنها الزامی، بلکه بعضاً کارگشاست.
- عبارت گزینه پاسخ از کتاب کلیله و دمنه نوشته نصرالله منشی است.

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

اصلاح موارد غلط در گزینه‌های نادرست:

- (۱) سامانی ← ساسانی (۲) فرهنگی - تاریخی ← فرهنگی - ادبی (۳) باستان ← میانه

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

تکرار گزینه پاسخ: پارسی - شمال شرقی - پهلوی - رسمی - میانه

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

موارد غلط و اصلاح واژه‌های نادرست:

الف) کسایبی مروزی ← شهید بلخی
ج) ادبی ← ملی

۱۳۷. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی مأموریت یافت که «تاریخ الرسل و الملوك» را به فارسی برگرداند.

۱۳۸. گزینه ۲ درست است.

سه غلط متن و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:

صفاریان ← طاهریان * زبان رسمی ← زبان درباری * شمال و شمال شرقی ← مشرق و شمال شرقی

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی مجازهای هر گزینه:

(۱) دو، سه روز مجازاً تعداد روز اندک

(۲) فرقم مجازاً روی سر (کله)

(۴) جهان مجازاً مردم جهان

در گزینه پاسخ هیچ مجازی یافت نمی‌شود، ولی دو استعاره داریم؛ «شکر استعاره از لب - بادام استعاره از چشم». توجه: در پایه یازدهم خواهید خواند که نوعی از مجازها، همان استعاره‌ها هستند که تحت عنوان «مجاز استعاری» مطرح می‌شوند. این نوع مجازها با همان عنوان «استعاره» مورد سؤال قرار می‌گیرند.

۱۴۰. گزینه ۴ درست است.

موارد غلط در هر گزینه:

(۱) «چمن» مجازاً به معنی باغ و گلستان است، ولی «دست» هیچ استعاره‌ای ندارد.

(۲) در بیت واژه‌آرایی «سر - زلف - دست» دیده می‌شود، ولی هیچ حسن تعلیلی مشهود نیست.

(۳) «عروسان» استعاره از گل‌ها و شکوفه‌ها - زلف عروسان = زلف گل‌ها جان‌بخشی نیز دارد، ولی «باد صبا» فقط جان‌بخشی شده است.

۱۴۱. گزینه ۱ درست است.

جایگاه و توضیح آرایه‌ها:

(۱) کنایه: خوشه‌چین - خرمن‌سوز به ترتیب کنایه از گدا و درخواست‌کننده - نابود شده است، ولی هیچ تضادی در بیت دیده نمی‌شود. (اگر «مجنون» در معنای حقیقی خود بود، با «عاقل» تضاد ایجاد می‌کرد، ولی «مجنون» به عنوان لقب «قیس بنی عامر» مطرح می‌شود).

(۲) اغراق: اغراق در گریه‌های سعدی که تبدیل به سیل می‌شود و باید از آن حذر کرد * باران استعاره از اشک (گریه)

(۳) مجاز: زبان مجازاً گفتار - زبان شیرین: گفتار شیرین، حس‌آمیزی دارد.

(۴) حسن تعلیل: علت وزیدن نسیم گل‌ها، وجود محبوب من است (عطر وجود اوست که همراه نسیم شده است) و علت آواز بلبل‌ها همانا نفس دوستان محبوب من است. (دوستان یک بوستان، گل و شکوفه‌های آن است؛ به عبارتی با تنفس گل‌هاست که بلبل‌ها می‌خوانند). * بوستان استعاره از محبوب - دوستان نیز به نوعی استعاره دارد؛ به معنی گل‌ها.

۱۴۲. گزینه ۳ درست است.

واژه‌های دارای جناس تام و معانی آن‌ها:

(۱) حلقه: گردی، دایره - حلقه: گروه، سلسله

(۲) روی: دلیل - روی: چهره

(۴) بهشت: فردوس، جنت - بهشت: رها کرد، واگذار کرد.

در گزینه پاسخ هیچ‌یک از واژه‌های تکراری معنای متفاوتی ندارند.

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

در گزینه پاسخ مجاز - تضاد یافت نمی‌شود.

بررسی آرایه‌ها:

واج‌آرایی: (- ، آ) * حس‌آمیزی: بو شنیدن * تشبیه: ماه رخ *

تشخیص: لاله - صبح - بت همگی جان‌بخشی شده‌اند. * استعاره: بت استعاره از یار زیبارو *

جناس: بین ماه - راه

۱۴۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

(۱) دامن مهر - دست دل - اجل همگی استعاره و جان‌بخشی دارند. * مصراع اول کنایه از عدم ترک عشق - گریبان گرفتن

اجل کنایه از مردن * «دور از تو» ایهام دارد به دو معنی؛ ۱- در دوری از تو ۲- از تو دور باشد. * بیت فاقد تشبیه است.

(۲) رخسار تو به لاله بی‌داغ تشبیه شده است. * لاله‌های باغ استعاره و جان‌بخشی دارند. * «داغ» ایهام دارد به دو معنی؛ ۱- اثر

و نشان ۲- منطقه سیاه درون لاله * فاقد کنایه

(۳) لعل - گهر به ترتیب استعاره از لب - سخن * فاقد تشبیه - کنایه - ایهام

(۴) چشم دوختن کنایه از خیره شدن * اشک استعاره و جان‌بخشی دارد. * اشک به آینه تشبیه شده است. * «از چشم افتاد»

ایهام دارد به دو معنی: ۱- از چشم فرو ریخت. ۲- از توجه افتاد.

۱۴۵. گزینه ۲ درست است.

اصلاح موارد غلط:

(الف) تعداد ابیات مثنوی نه تنها از قصیده، بلکه از تمام قالب‌های شعری بیشتر است.

(ج) قافیه در مثنوی: هر بیت قافیه‌های جداگانه دارد - هر دو مصراع هم‌قافیه هستند - و تکرار قافیه نیز مجاز است. در غزل و

قصیده، قافیه در مصراع اول و مصراع‌های زوج قرار دارد.

۱۴۶. گزینه ۴ درست است.

وزن شاد و طرب‌انگیز است و با بهره‌گیری از تکرار منظم موسیقی و تناسب وزن و عاطفه، بر قدرت تأثیر سروده افزوده شده

است.

۱۴۷. گزینه ۴ درست است.

موارد غلط و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:

(ج) وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه، بار فضای حماسی شعر را غنی‌تر می‌سازد.

(د) وزن در شعر جنبه تزئینی ندارد و جزو طبیعت شعر است.

۱۴۸. گزینه ۱ درست است.

تعداد ی / یه صامت و مصوت در هر گزینه به تفکیک:

(۱) صامت‌ها: پهلوی - عینک - باید - میان (۴) * مصوت‌ها: باریک‌بینی (۳)

(۲) صامت‌ها: حیات - بگویم (۲) * مصوت‌ها: بدنامی - دو روزی - بیش - کلیم (۴)

(۳) صامت‌ها: داروی - پیوسته (۲) * مصوت‌ها: بیماری - مستی - این - پیش (۵)

(۴) صامت‌ها: آینه (۱) * مصوت‌ها: خصمی - آینه - دشمنی (۳)

توجه: اگر در ابتدای یک هجا دو (ی) یا (یه) پشت سر هم بیایند، اولی صامت و دومی مصوت است؛ مانند آینه - تغییر -

تضییع و...

۱۴۹. گزینه ۲ درست است.

تقطیع و نشانه‌های هجایی در هر گزینه:

(۱) د رین د ر ی ا ی پُر آ شو ب پ ن د ا ر ی خ با ب م ن (چهار بار U---)

(۲) د س ت رِ ض و ا پَر دِ بَر رُ خ سا رِ حو رَن د ا خ تَس ت (سه بار U---) -U-

۳) کِ نَا رِ دَش تِ رَا اَز دَا مَ نِ مَح مِل نِ مِی دَا نَم (چهار بار U) ---

۴) نَ چُن بِی دَز تِ هِی دَس تِی دَ رِین گُل زَا رِ مِی لَر زَم (چهار بار U) ---
 ۱۵۰. گزینه ۴ درست است.

تقطیع و نشانه‌های هجایی در هر گزینه:

۱) تِ رِ یَخ تِی هَا یِ مَا اَز یَس تِ یِ اِقِ بَا لِ نِیست (U) --- ۳ × (U) ---

۲) کُو هِ قَا فَز بِی پَ رُ بَا لِی بِ عِن قَا سَا خِ تَسْت (U) --- ۳ × (U) ---

۳) جُو یِ بَا رِ شِی شِ بَا دَرِ یَا یِ خُمِ پِی وَس تِ است (U) --- ۳ × (U) ---

۴) دَا ظِغِ دَا رَد زُل فِ عِن بَرِ فَا مِ رَا اَز پِی چَ تَابِ (U) --- ۳ × (U) ---
 ۱۵۱. گزینه ۳ درست است.

(ه / ه) زمانی مصوت است که صدای (ب) داشته باشد و زمانی که صدای (ح) داشته باشد، صامت است. (البته راه دیگری برای شناسایی صامت و مصوت این حرف وجود دارد که در حیطه کار ما نیست.) بررسی وضعیت (ه / ه) در هر گزینه:

۱) پاره - شیرازه - نگسته (همگی مصوت)

۲) به - نامه - وا کرده - نامه - سربسته (همگی مصوت)

۳) آه - ره (صامت) بسته (مصوت)

۴) به - چهره‌اش - دیده - آینه - ننشسته (همگی مصوت)

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

تقطیع هجایی مصراع سؤال و گزینه‌ها:

* نِ مِی گُف تَم کَ مَن دِ سَر کَ شِی بَگ سَل کِ مِی تَر سَم (U) --- ۴ ×

۱) ب - کَا مِ عِش قِ بَا زَان شَا هِ حُس نَت کَا مِ رَان بَا شَد (U) --- ۴ ×

۲) گَش تِ دَرِ رَا هَت غُ بَا رَا لُو دِ رُو یِ زَر دِ مَا (U) --- ۳ × (U) ---

۳) کُ نَ مَف غَا نُ شِ نَا سِی تِ بِ آ وَا زَمِ رَا (UU) --- ۳ × (UU) ---

۴) کُل بِ یِ دَل زِ گِ دَا یِی بِ سِ تَا نَن دِین قُم (UU) --- ۳ × --
 بی

توجه: در رکن اول مصراع اول گزینه‌های (وصل من ...) (کلبه دل ...) نوعی از اختیارات وجود دارد که در پایه‌های بعد مطالعه خواهید کرد.

۱۵۳. گزینه ۲ درست است.

بیت در بردارنده مفاهیم سه‌گانه‌ای است که در گزینه‌ها لحاظ شده است. این مفاهیم هیچ منافاتی با «توجه به دیگران» ندارند. (به عبارتی می‌توان از لحظات عمر کوتاه به‌خوبی و شادی استفاده کرد و به دیگران هم توجه و عنایت داشت).

۱۵۴. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت سؤال و گزینه پاسخ: «امیدواری در عین ناشکیبایی» است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

۲) صبر بر مصائب سبب ارزشمندی است. / توصیه به ترک تعلقات

۳) در فراق محبوب، دردمند و صبورم.

۴) در عشق ناشکیبا و در فراق شوریده‌ام.

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: «لزوم طی مراحل کمال و ارزشمندی» است.

تاریخ (۱)

۱۵۶. گزینه ۱ درست است.

خدای نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند که بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند. (درس ۷ ص ۶۸)

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

منابع نوشتاری تاریخ ایران در عصر باستان را می‌توان به دو گروه نوشته‌های ایرانی و نوشته‌های غیرایرانی طبقه‌بندی کرد. در کاوش‌های تخت‌جمشید بیش از سی‌هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شد. (درس ۷ ص ۶۷ و ۶۸)

۱۵۸. گزینه ۳ درست است.

در دوره صفویه، تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن، دو چندان شد. با خواننده شدن خط میخی، علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران بیشتر شد. (درس ۷ ص ۶۳ و ۶۴)

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

در دوره سلطه رومیان بر سرزمین فلسطین، حضرت عیسی (ع) در آنجا به تبلیغ دین جدید پرداخت. (درس ۶ ص ۶۰)

۱۶۰. گزینه ۱ درست است.

در سال ۱۳۰۶ ش. کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد. دولت فرانسه امتیاز انحصاری کاوش‌های باستان‌شناسی را در سرتاسر ایران به‌دست آوردند و در محوطه باستانی شوش به حفاری و کاوش مشغول شدند. (درس ۷ ص ۶۴)

۱۶۱. گزینه ۲ درست است.

برخی از صاحب‌نظران هدف علم باستان‌شناسی را شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او می‌دانند. (درس ۳ ص ۲۰)

۱۶۲. گزینه ۳ درست است.

در دوره ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی، که گاه‌شماری دینی زرتشتیان محسوب می‌شد، در ایران رایج شد. (درس ۲ ص ۱۵)

۱۶۳. گزینه ۴ درست است.

یافته‌های به‌دست آمده از کاوش‌های تپه چغاگلان در شهرستان مهران (استان ایلام) نشان می‌دهد که ساکنان این منطقه از نخستین گردآورندگان خوراک بوده‌اند که به کشت گندم و جو روی آوردند. (درس ۴ ص ۳۳)

۱۶۴. گزینه ۱ درست است.

مشهورترین فرمانروای سلسله بابل قدیم حمورابی بود که مناطق وسیعی از بین‌النهرین را فتح و ضمیمه قلمرو خود کرد. (درس ۴ ص ۳۷)

۱۶۵. گزینه ۲ درست است.

تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن، از قرن پنجم قبل از میلاد، در یونان باستان و با ظهور هرودوت که پدر تاریخ لقب گرفت آغاز شد. (درس ۱ ص ۴)

جغرافیای ایران

۱۶۶. گزینه ۴ درست است.

اساس این سوال بررسی موقعیت مطلق جلگه‌های کشورمان است. در این سوال جلگه‌ها (درس چهارم) براساس طول و عرض جغرافیایی (درس سوم) و زاویه تابش (درس پنجم) مقایسه شده‌اند. با توجه به نقشه جلگه‌های ایران گزینه ۱ تا ۳ درست است، اما در اصلاح گزینه ۴ باید گفت که جلگه‌های جنوبی دریای خزر یا شمال کشورمان، زاویه تابش مایل‌تری نسبت به جلگه‌های شمالی خلیج فارس یا جنوب کشورمان دارند.

۱۶۷. گزینه ۳ درست است.

در این سوال لازم است دشت‌ها را براساس علل پیدایش آنها دسته‌بندی نمود. بر این اساس دشت کاکان در استان فارس حاصل چین‌خوردگی است و در حدفاصل تاقدیس‌ها یا میان ناودیس‌ها تشکیل شده‌اند. توجه داشته باشید دشت‌ها با هر علل پیدایش تعریف مشخص و ثابتی دارند. یعنی همه دشت‌ها سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند که حصارای کوهستانی آنها را فرا گرفته است.

۱۶۸. گزینه ۲ درست است.

دلیل اینکه نواحی جنوبی کشور ما که نزدیک آب‌های خلیج فارس و دریای عمان قرار دارد، بارش بسیار کم است عملکرد کمربند پرفشار جنب حاره است. بنابراین مجاورت با مدار راس‌الجدی، کمبود رطوبت و عملکرد کم‌فشار حاره‌ای که مطلقاً نادرست هستند. دلیل اصلی، مجاورت با مرکز پرفشار جنب‌حاره است که باعث عدم صعود هوای مرطوب می‌شود.

۱۶۹. گزینه ۳ درست است.

نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب‌وهوای کشور ما دو اثر متفاوت دارد. در سواحل شمالی کشور (یا جنوبی دریای خزر)، در افزایش بارش، نقش مهمی دارد ولی در سواحل شمالی خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب ناشی از پرفشار جنب حاره، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند و موجب شرحی شدن هوا می‌شوند.

۱۷۰. گزینه ۱ درست است.

برای فهم این سوال لازم است توده‌های هوای ورودی در دوره گرم و سرد سال دسته‌بندی شوند: در دوره گرم توده هوای گرم و خشک و موسمی یعنی هم‌زمان با تسلط پرفشار جنب حاره وارد کشور می‌شوند. در دوره سرد سال توده هوای مرطوب غربی، سودانی و سبیری

۱۷۱. گزینه ۲ درست است.

عبارت مطرح شده در صورت سوال موضوع بهره‌برداری از ظرفیت‌ها و توان‌های محیط و حفظ تعادل محیط را مطرح می‌کند. این موضوع صرفاً با شناخت انسان‌ها از توان‌های محیط مانند بادخیز بودن همراه است و صحبتی از فناوری و دخل و تصرف انسان در محیط را (که ممکن است موجب بهره‌برداری سودجویانه از محیط را به وجود آورد) مطرح نمی‌کند.

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

متن مطرح شده اشاره به موارد زیر دارد: الف- جغرافیا با کمک یافته‌های علوم دیگر می‌تواند به اهداف خود دست پیدا کند. ب- جغرافیا دید همه‌جانبه یا کل‌نگری دارد و هر موضوع جغرافیایی را با این دید بررسی می‌کند و از شاخه‌های مختلف خود استفاده می‌کند. به عنوان مثال برای حل موضوع «مهاجرت بی‌رویه به شهر» از یافته‌های جغرافیای جمعیت (با کمک و رابطه دو سویه با علم جمعیت‌شناسی)، جغرافیای شهری (با کمک و رابطه دو سویه با علم شهرسازی و معماری)، جغرافیای اقتصادی جمعیت (با کمک و رابطه دو سویه با علم اقتصاد)، جغرافیای روستایی (با کمک و رابطه دو سویه با مطالعات روستایی)، و ... به صورت هم‌زمان و با دید همه‌جانبه بررسی می‌کند. اما بحثی از مفهوم پدیده جغرافیایی را مطرح نکرده است.

۱۷۳. گزینه ۱ درست است.

متن مطرح شده اشاره به این موارد دارد: الف- روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در گام سوم دارد (به کمک علم آمار و فناوری اطلاعات). ب- روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات در گام چهارم دارد (مجدد به کمک علم آمار و فناوری اطلاعات). ج- پاسخ به سوالات تحقیق در گام پنجم یعنی نتیجه‌گیری و آزمون فرضیه‌ها دارد.

۱۷۴. گزینه ۴ درست است.

طی دوران‌های زمین‌شناسی، ناهمواری‌ها به وجود آمده است. ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی (البرز، زاگرس، دشت لوت، ایران مرکزی و...) پدید آمده است و پیدایش نهایی آنها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی یا سنوزوئیک مربوط است (شکل نهایی ارتفاعات زاگرس و البرز، موقعیت دریای خزر و...). پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دوره کواترنر ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته و ناهمواری‌های سطحی مانند اشکال فرسایش بادی دشت لوت، قله دماوند، گل فشان و... را به وجود آورده است) و از آن پس تحت تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می‌یابند. این عوامل (آب‌های روان، باد، اختلاف دما و یخچال‌ها) به همراه عملکرد انسان، که با بهره‌برداری‌های گوناگون خود از محیط، سرعت تغییرات را افزایش داده است، موجب تغییر شکل ناهمواری‌های ایران شده است.

۱۷۵. گزینه ۱ درست است.

مرزهای سیاسی ایران به سه دسته اصلی خشکی، دریایی و رودخانه‌ای تقسیم می‌شوند. بدیهی است که همه آنها امکان دسترسی به خطوط دریایی آزاد را ندارند (رد گزینه ۲). یا دسترسی به ذخایر نفت و گاز را ندارند (تنوع زیادی در مرزها مشاهده می‌شود). گزینه ۴ نیز موضوع کلی را مطرح می‌کند که همه مرزهای سیاسی ایران می‌تواند امکان دسترسی به سایر کشورهای جهان را فراهم کند که در محدوده کتاب درسی نیست و از نظر جغرافیای سیاسی نیز امکان‌پذیر نیست. اما داشتن موقعیت نسبی برای همه مرزهای سیاسی ایران قطعی است و دائمی نیست.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۷۶. گزینه ۲ درست است.

مفاهیم مرتبط با جهان دنیوی:

۱- فرهنگ دنیوی - فرهنگ سکولار - جهان متجدد

۲- انکار جهان دیگر

۳- به خدمت گرفتن استعدادهای دنیوی انسان

نکته: جهان اساطیری از انواع جهان‌های معنوی است. (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۷)

۱۷۷. گزینه ۳ درست است.

توضیح در مورد رد گزینه‌ها:

گزینه ۱: جهان اجتماعی همواره دارای پیامدهای الزام‌آور برای انسان‌هاست.

گزینه ۲: پیامدهای جهان اجتماعی و الزام‌های آن وابسته به قرارداد و اراده تک تک افراد نیست.

گزینه ۴: قسمت دوم این گزینه کاملاً درست است، اما قسمت اول به‌خاطر صفت ناآگاهانه بودن برای کنش انسانی نادرست است؛ زیرا نمی‌شود کنش انسانی ناآگاهانه باشد. (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۲ و ۴۳)

۱۷۸. گزینه ۲ درست است.

رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر طبیعت و جامعه را «گسترش عقلانیت ابزاری» می‌گویند. (پاورقی) (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۸)

۱۷۹. گزینه ۱ درست است

- ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند.

- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

- با تغییر جهان اجتماعی موجود و در پی آن برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد. (درس ۶ - فصل ۱)

۱۸۰. گزینه ۴ درست است.

- جهان متجدد علمی را که با روش‌های تجربی و عقلانی به دست می‌آیند، علم می‌دانند. «غ» (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۹)

- نظریه استعمار، محصول نظریه جهان‌های اجتماعی در عرض هم است. «غ» (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۸ و ۳۹)

- هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد. «ص» (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۳۱)

- ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن نمی‌شود. «غ» (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۲۲)

(درس‌های ۳، ۴، ۵، ۶ - ص ۴۹ - ۲۹ - ۳۸ - ۳۱ - ۲۲)

۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

جهان‌های اجتماعی را براساس فرهنگ آن‌ها به دو نوع دنیوی و معنوی تقسیم می‌کنند که جهان دنیوی دارای فرهنگ دنیوی است و به آن فرهنگ سکولار نیز می‌گویند. جهان معنوی نیز به دو نوع توحیدی و اساطیری تقسیم می‌شود که نوع اول دارای فرهنگ توحیدی و نوع دوم دارای فرهنگ اساطیری است. (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۷)

۱۸۲. گزینه ۱ درست است.

جهان اجتماعی را می‌توان همچون خانه‌ای در نظر گرفت که انسان می‌سازد؛ ولی این خانه پس از ساخته شدن، الزام‌ها و پیامدهایی برای انسان پدید می‌آورد که رفتار و زندگی او را متأثر می‌سازد. (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۲)

۱۸۳. گزینه ۴ درست است.

در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند. (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۷.۴۸)

۱۸۴. گزینه ۲ درست است.

گاهی نوعی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد که مبتنی بر تبعیض نژادی است و گاهی در تقابل با آن، جهان اجتماعی دیگری شکل می‌گیرد که نژادها، زبان‌ها و اموری از این دست را عناصر اصلی به‌شمار نمی‌آورد. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۱ - ۳۲ - ۳۳)

۱۸۵. گزینه ۱ درست است.

- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند.
- نهاد اجتماعی، مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.
- هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیر قابل قبول را طرد می‌کند.
- خانواده، تعلیم و تربیت، سیاست و اقتصاد از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی هستند.

(درس ۴ - فصل ۱ - ۳۰ و ۳۱)

۱۸۶. گزینه ۳ درست است.

احترام به دیگران و اعتقاد به بر هم نزدن مجلس جزو ارزش‌ها محسوب می‌شود و رفتاری که در ادامه برای تحقق این ارزش صورت می‌گیرد، به‌عنوان هنجار اجتماعی در نظر گرفته می‌شود. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۳)

۱۸۷. گزینه ۴ درست است.

پرسش « چرا چنین کاری کردی؟ » را می‌توان از هر کنشگری پرسید؛ زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود. اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد. فردی که کنار رودخانه‌ای می‌رود، قصد ماهی‌گیری دارد یا می‌خواهد از شنیدن صدای آب لذت ببرد، شاید هم می‌خواهد شنا کند یا ... (درس ۱ - فصل ۱ - ص)

۱۸۸. گزینه ۳ درست است.

- عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به‌وجود می‌آید.
- با انتقال فرهنگ به نسل‌های بعد، جهان اجتماعی تداوم می‌یابد، ولی از طریق وراثت به نسل بعد منتقل نمی‌شود.
- عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به‌وجود نمی‌آید.
- آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست، بلکه نوعی آگاهی مشترک است. (درس ۳ - فصل ۱ - ۱۸ و ۱۹)

۱۸۹. گزینه ۱ درست است.

- آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌هاست.
- زلزله یا خشکسالی با اینکه پدیده‌های طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند.
- سنت‌ها و قوانین الهی نیز با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند و درهای آسمان را بر عدالت پیشگان می‌گشاید و ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گذارد.
- خانواده و ترافیک، چون حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند، پدیده‌های اعتباری نیز هستند. (درس ۳ - فصل ۱ ص ۲۲ و ۲۳)

۱۹۰. گزینه ۲ درست است.

- جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد. (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۴)

- جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند. «غ» (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۹)

- وقتی اجزاء و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم «نهاد اجتماعی» آشکار می‌شود. «غ» (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۳۰)

- شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد. «ص» (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۲۲)

- ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند. «غ» (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۳)

(درس‌های ۲، ۳، ۴، ۵ - ص ۴۴ - ۳۹ - ۳۰ - ۲۲ - ۱۳)

منطق

۱۹۱. گزینه ۱ درست است.

انسان به صورت طبیعی قواعد منطقی را به کار می‌گیرد، بنابراین براساس قواعدی تعریف و استدلال انجام می‌دهد ولی با آشنایی با قواعد منطقی می‌توان سریع‌تر و دقیق‌تر اندیشید.

۱۹۲. گزینه ۳ درست است.

در تفاوت تصور و تصدیق می‌توان گفت که در هنگام تصور یک مفهوم، فقط آن مفهوم را به ذهن می‌آوریم و کاری با واقعیت داشتن یا نداشتن آن و ارتباط آن با سایر مفاهیم نداریم. در تصدیق خبری را بیان می‌کنیم و در آن حکم و قضاوت وجود دارد.

۱۹۳. گزینه ۱ درست است.

مرکز بهداشت، تلویزیون، خانه همسایه به دلالت التزام به کار رفته است ولی در «از خانه بیرون آمدن» خانه، به دلالت مطابقه به کار رفته است.

۱۹۴. گزینه ۳ درست است.

در این بیت «مرزبان» به دو صورت می‌تواند خوانده شود. اگر بین مر و زبان فاصله باشد «مَر زَبان» خوانده می‌شود و اگر بدون فاصله باشد، «مرزبان» خوانده می‌شود.

۱۹۵. گزینه ۴ درست است.

مفاهیم: این خانه‌ها، کویرلوت، امام‌رضاع) همگی جزئی هستند و مفاهیم: پنجره کلاس، آب، سیب، مسجد، کتاب من، فیلسوف، واجب‌الوجود، دیو، یک گل، کلی هستند.

۱۹۶. گزینه ۳ درست است.

رابطه «نظم و نثر» تباین است؛ مانند رابطه «مثلث و مربع» و «طلا و مس». رابطه جانور و بی‌مهره، عموم و خصوص مطلق است.

۱۹۷. گزینه ۱ درست است.

در هنگام طبقه‌بندی مفاهیم ابتدا از مفهومی عام آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص می‌رسیم.

۱۹۸. گزینه ۴ درست است.

برای پادا، تعریف لغوی یا لفظی انجام شده و بیماری‌های ویروسی و مروارید نیز تعریف مفهومی است.

۱۹۹. گزینه ۲ درست است.

مفهوم مجهول را می‌توان با استفاده از مفاهیم معلوم تعریف کرد و روشن نمود و برای شناساندن یک مفهوم مجهول می‌توان از راه‌های مختلفی استفاده کرد.

۲۰۰. گزینه ۱ درست است.

نبی و کامپیوتر به صورت لفظی یا لغوی تعریف شده‌اند، انسان به صورت مفهومی تعریف شده است.

۲۰۱. گزینه ۴ درست است.

اگر در تعریف موحد بگوئیم کسی که به نبوت پیامبر اکرم (ص) معتقد است، این تعریف شامل همهٔ موحدان (مثل مسیحیان، یهودیان و...) نمی‌شود و فقط شامل مسلمانان می‌شود، یعنی جامع نیست.

۲۰۲. گزینه ۲ درست است.

به جز آهن، فلزات دیگری مثل مس و طلا و ... هم جامد هستند پس این تعریف مانع نیست و تعریف حرکت مکانی نیز دوری است، یعنی حرکت مکانی را با خودش تعریف کرده است.

۲۰۳. گزینه ۳ درست است.

در استدلال قیاسی اگر مقدمات را بپذیریم، باید نتیجه را هم بپذیریم زیرا مقدمات از نتیجه حمایت مطلق می‌کنند و نتیجهٔ استدلال قیاسی، قطعی و یقینی است.

۲۰۴. گزینه ۱ درست است.

محتوای سه گزینهٔ دیگر قیاس اقترانی یا استثنایی است که دارای نتیجهٔ قطعی است ولی در این گزینه استقرای تعمیمی آمده است که نتیجهٔ آن احتمالی است.

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

برای داشتن استقرای تعمیمی قوی باید شرایطی رعایت شود و اگر شرایط استفاده از استقرا به درستی رعایت نشود دچار مغالطهٔ تعمیم شتاب زده می‌شویم.